

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

**Відділ аспірантури та докторантури
Вокальний та диригентський факультет
Кафедра оперної підготовки та музичної режисури**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з навчальної роботи
проф. Бондарчук В.О.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗП 1: «РЕЖИСУРА МУЗИЧНОГО ТЕАТРУ (ФАХ)»**

**Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»
Спеціалізація «Музична режисура»**

Ступінь вищої освіти «Доктор мистецтва»

Київ – 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Режисура музичного театру (фах)**» для творчих аспірантів ступеня вищої освіти «Доктор мистецтва» в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура» – 22с.

Розробники:

Даць І.В., професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, народна артистка України, професор;

Ільченко П.І., професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, заслужений діяч мистецтв України, професор;

Шутько С.М., в.о. професора кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, заслужений діяч мистецтв України, доцент.

Редактор-упорядник: Касьянова О.В., професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України.

Рецензент: Копиця М. Д., завідувач кафедри історії української музики та музичної фольклористики НМАУ ім. П. І. Чайковського, доктор мистецтвознавства, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського

Протокол № від дата 2020 року

Завідувач кафедри: Колесник Є.В., народна артистка України, професор.

Декан факультету: Олексієнко О.В., кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений артист України, в.о. професора.

Завідувач відділу аспірантури та докторантури: Путятницька О.В., кандидат мистецтвознавства, доцент.

Схвалено Вченою радою НМАУ ім. П. І. Чайковського для творчих аспірантів ступеня вищої освіти «Доктор мистецтва» в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура».

Протокол № від дата 2020 року

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Анотація, мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	15
5. Індивідуальні завдання.....	16
6. Методи навчання.....	17
7. Методи контролю.....	17
8. Форма підсумкового контролю успішності навчання.....	17
9. Засоби діагностики успішності навчання.....	17
10.Рекомендована література.....	18
11.Інформаційні ресурси.....	21

Обсяг годин – 420
Індивідуальні – 210
Самостійні – 210

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 14	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна 4. Дисципліни, які забезпечують набуття практичних мистецьких компетентностей
Модулів – 3		
Змістових модулів – 6		
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 2 семестр: ІНДЗ 1. Реферат 1. 4 семестр: ІНДЗ 2. Реферат 2. 6 семестр: ІНДЗ 3. Реферат 3.	Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» спеціалізація «Музична режисура»	Рік підготовки:
		1-3-й
		Семестр
		1-6-й
		Індивідуальні
		210 годин
Самостійна робота		
210 годин		
Загальна кількість годин – 420 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних: 1,2 сем. - 3 години 3-6 сем. - 2 години самостійної роботи: 1,2 сем. - 3 години 3-6 сем. - 2 години	Ступінь вищої освіти: «Доктор мистецтва»	ІНДЗ входить до самостійної роботи
		Вид контролю Залік: 3, 5 семестри Екзамен: 2, 4, 6 семестри

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить: 210 год. (50%) до 210 год. (50%).

2. Анотація, мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «**Режисура музичного театру (фах)**» є процес наукового осмислення перспективних тенденцій розвитку світового та вітчизняного музичного театру, їх втілення в режисерську практику сьогодення.

Місце дисципліни в програмі навчання.

Основний курс, що забезпечує набуття професійних практичних компетентностей режисера музичного театру в умовах сучасної парадигматики сценічного мистецтва.

Міждисциплінарні зв'язки.

ГЕ 1: Методологічні засади сучасного філософського знання: концепції, напрями, персоналії.

ГЕ 2: Основна іноземна мова (англійська).

ФП 1: Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва.

ФП 2: Новітні тенденції в музичному театрі ХХІ ст..

ЗП 2: Інноваційні технології в мистецькій освіті.

ЗП 3: Підготовка творчого мистецького проєкту.

ПД 1: Підготовка науково-дослідного проєкту.

П 1: Педагогічна практика.

ВВА 1: Філософія культури.

ВВА 2: Естетичні парадигми сучасності.

ВВА 3: Актуальні проблеми аналізу музичного твору (теорія, методологія, практика).

ВВА 4: Інтерпретація музичного твору.

ВВА 5: Вагнер і вагнеріанство у світових мистецьких процесах.

ВВА 6: Українська музична спадщина: нові відкриття.

ВВА 7: Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України.

ВВА 8: Комунікативні компетентності музиканта: психолого-педагогічний контекст.

ВВА 9: Комп'ютерне редагування музикознавчих текстів.

Мета: набуття професійних практичних компетентностей у вирішенні комплексних проблем інноваційної режисерської діяльності в сучасному музичному театрі.

Завдання:

- розширення системних понять із методології режисерської діяльності в музичному театрі в контексті соціокультурних викликів сучасності;
- інноваційне переосмислення підходів до формування режисерської політики музичного театру, формату перетворення обраного музичного твору на оригінальну версію музично-театральної вистави;
- формування власних креативних режисерських прийомів до інтерпретації та втілення сучасної музично-театральної вистави;
- вдосконалення навичок у прийнятті оптимальних організаційно-управлінських рішень у нестандартних ситуаціях, ефективної мовної

комунікації з людьми різної національності, ментальності та особливостей культури, мотивація їх на досягнення спільних цілей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни творчий аспірант повинен

знати:

- специфіку режисерської діяльності в умовах світових глобалізаційно-інтеграційних процесів;
- парадигму створення оригінальної версії музично-театральної вистави в контексті наукового осмислення репертуарної політики;
- контент формування власних креативних режисерських прийомів у інтерпретації та втіленні вистави на підґрунті творчого переосмислення сучасних досягнень знакових постатей музичного театру;
- методи конструктивного вирішення проблемних ситуацій в організаційно-управлінській діяльності режисера музичного театру в багатонаціональному колективі;

вміти:

- обирати оптимальні вектори режисерської діяльності в музичному театрі відповідно до вимог сьогодення;
- глибоко переосмислювати проблеми репертуарної політики сьогодення в контексті нової парадигматики музичного театру, обирати актуальний твір, співзвучний інтересам та запитам глядача доби інформаційного суспільства;
- розробляти власний режисерський концепт в інтерпретації та втіленні оригінальної версії вистави відповідно до сучасної театральної естетики;
- визначати шляхи оптимізації режисерської організаційно-управлінської діяльності в колективі задля досягнення спільної мети у забезпеченні художньої цілісності видовища;

володіти професійними компетенціями:

- застосуванням інноваційних надбань сучасної музичної режисури у власній мистецькій практиці, творчо переосмислюючи їх відповідно до професійної діяльності;
- концептом формування репертуарної політики музичного театру в контексті соціокультурних реалій сьогодення, обранням актуальних творів високої художньої якості, співзвучних потребам суспільства, для втілення і демонстрації глядацькій аудиторії;
- оперуванням синтезом традиційних та інноваційних методів постановочної роботи при реалізації оригінальної версії вистави в контексті різних режисерських напрямків і шкіл;
- прийняттям оптимальних організаційно-управлінських рішень у нестандартних ситуаціях в багатонаціональному колективі, його спрямуванням на досягнення спільних цілей і завдань у творчій діяльності.

Програмні результати навчання:

- здатність до продукування нових системних знань і умінь у власній режисерській діяльності, до визначення мистецтвознавчого концепту музично-театральної сфери у відповідності з сучасними вимогами;
- здатність до обрання і аналізу високохудожніх творів у контексті пріоритетних напрямків репертуарної політики, встановлення їх відповідності вимогам доби інформаційних технологій;
- здатність до втілення актуальної проблематики на основі інтегрованої співтворчості постановочної групи, виконавського складу і технічних служб задля забезпечення художньої цілісності оригінальної версії вистави;
- здатність до оптимізації організаційно-управлінської діяльності в багатонаціональному мультикультурному середовищі, його мотивації на вирішення спільних проблем.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. СПЕЦИФІКА РЕЖИСЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МУЗИЧНОМУ ТЕАТРІ ХХІ СТОЛІТТЯ

Змістовний модуль 1. Вплив соціокультурних викликів сьогодення на режисерську практику в музичному театрі

Тема 1. Транснаціоналізація та самоідентифікація оперного мистецтва: пошуки гармонізації репертуарної політики

Диспропорція в репертуарній політиці, домінування зарубіжних опер над українськими у вітчизняному музичному театрі. Пріоритет виконання опер мовою оригіналу (італійською, французькою, німецькою, англійською) над україномовним контентом. Роль режисера у створенні сучасної української опери.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 2. Опера як художній твір та мистецький продукт: спроби поєднання естетико-ціннісного та фінансово-економічного аспектів

Поступова зміна основного призначення музичного театру — від виховання і розвитку особистості до ринку театральних послуг. Зміщення акцентів у оперних виставах з драматургічного контенту на розважальний. Необхідність подолання наслідків необґрунтованого трактування опер у гедоністичному стилі.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 3. Функціонування оперного жанру під впливом шоу-бізнесу: оптимізація видовищного та драматургічного аспектів

Надмірне застосування прийомів і засобів шоу-бізнесу в музичному театрі як наслідок надмірного психологічного навантаження особистості доби інформаційних технологій, пришвидшення темпоритмів життєдіяльності суспільства. Прояви негативної тенденції перетворення оперних творів із складними драматургічними колізіями на театралізовані шоу-видовища.

Необхідність пошуку оптимізації видовищної і драматургічної складової в оперних виставах, забезпечення єдності форми і змісту твору засобами режисерської виразності.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 4. Модернові трактування оперних творів: межі режисерської сумлінності

Прояви негативної тенденції так званого “оновлення” старовинних і класичних оперних творів у модерновому та постмодерновому стилях всупереч концептуальному задуму композитора. Вульгаризація та дискредитація високого призначення трагедійних і драматичних творів, спроможних завдяки катарсису, який переживає глядач, виховати у нього несприйняття негативних явищ в суспільстві, нищих вчинків персонажів.

Пошуки модернізації старовинних та класичних творів у контексті концептуального бачення композитора, вияв загальнолюдських, позачасових якостей персонажів, спроможних надихати сучасного глядача на наслідування благородних вчинків.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Змістовний модуль 2. Мобільність режисерської практики в умовах світових глобалізаційно-інтеграційних процесів

Тема 5. Режисерський концепт створення оперних вистав у контексті міжнародних проєктів

Міжнародна мобільність сучасного митця у сфері музичного театру в контексті створення мистецьких проєктів представниками різних країн, расових, національних, ментальних, релігійних, культурних особливостей. Необхідність врахування сучасним режисером означеної специфіки при підборі складу виконавців та інтерпретації музично-театрального твору задля забезпечення його художньої цілісності.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 6. Специфіка режисерських підходів до фестивальних оперних проєктів

Інтенсивний розвиток фестивального руху у сфері музично-театрального мистецтва на порубіжжі ХХ-ХХІ століть.

Різновекторна спрямованість фестивальних програм, їх обґрунтованість пошуками новітніх режисерських підходів до інтерпретації оперних творів, інноваційних прийомів застосування арт-технологій та сценічного дизайну, нового синтезу різноманітних засобів виразності з тяжінням до неосинкретизму.

Врахування творчого спрямування фестивалю, особливостей сценічної реалізації твору, інших вимог організаторів заходу в режисерських інтерпретаціях оперних вистав.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 7. Вплив інноваційних мультимедійних технологій на режисерські інтерпретації оперних вистав

Створення MTV-оперних вистав з органічним поєднанням реальних і віртуальних персонажів, мультимедійного сценографічного оформлення видовища — новітня та перспективна тенденція розвитку музичного театру сьогодення. Опанування різноманітними інноваційними арт-технологічними системами режисерських пошуків знакових постатей світового та вітчизняного музичного театру, їх творче переосмислення у власній мистецькій практиці.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 8. Інтегративний характер режисерської діяльності в контексті тяжіння сучасних оперних вистав до неосинкретизму

Дуалістичний характер режисерської діяльності у вирішенні оперних вистав сьогодення.

Інтегративний характер співпраці режисера з композитором, диригентом, сценографом, художником, хормейстером, балетмейстером, постановником пластичних та батальних сцен, виконавським складом та технічними службами задля забезпечення художньої цілісності вистави.

Інтеграція засобів виразності різних видів мистецтв із науково-технологічними досягненнями в інтерпретації музичного твору, їх підпорядкування розкриттю музичної драматургії опери.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

ІНДЗ 1. Специфіка діяльності режисера музичного театру в умовах соціокультурних реалій сьогодення: реферат 1

МОДУЛЬ 2. ФОРМАТ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЖИСЕРА МУЗИЧНОГО ТЕАТРУ СЬОГОДННЯ

Змістовний модуль 3. Діалектична сутність режисерського аналізу як фундамент майбутнього режисерського задуму

Тема 9. Вплив соціальної потреби суспільства на визначення актуальності майбутньої вистави. Сучасний погляд. Шляхи практичної реалізації

Глибоке вивчення соціокультурних процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві. Визначення їх впливу на мистецтво загалом та театральне зокрема. Коло проблем як основа максимального охоплення реципієнтів. Співвідносність теми твору з реаліями сьогодення, із запитамі і потребами глядача доби інформаційного суспільства.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 10. Науковий підхід до режисерського аналізу твору в контексті об'єктивного проникнення та розуміння авторського задуму

Використання провідних театральних систем ХХ-ХХІ ст. для креативного режисерського аналізу. Використання особистого життєвого та емоційного досвіду постановника в означеному процесі. Застосування новітніх відкриттів із філософії, психології, етики, естетики для проведення глибинного дослідження твору, його першоджерела.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 11. Сучасні напрацювання та інструментарій в оволодінні мистецтвом режисерського аналізу драматургії

Залучення новітніх досліджень практиків музичного театру до режисерського аналізу драматургії обраного твору. Використання інструментарію мультимедійних засобів досліджень. Застосування напрацювань суміжних видів мистецтв, їх адаптація до специфіки музичного театру.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 12. Режисерський аналіз музичної драматургії як креативний прогноз творчого задуму майбутньої вистави

Вплив запиту суспільства на визначення ідейно-тематичного комплексу вистави. Взаємозв'язок глядацького інтересу до вистави та креативності ідейно-тематичного аналізу. Значення креативного ідейно-тематичного аналізу на сучасне сприйняття вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Змістовний модуль 4. Парадигма формування режисерського задуму

Тема 13. Діалектичне опрацювання драматургії як основа задуму

Об'єктивний науково-дослідницький погляд на формування режисерського задуму вистави. Використання особистісних суб'єктивних якостей у режисерському задумі. Дослідження об'єктивно-суб'єктивних трансформацій сучасних трактувань музично-театральних творів.

Парадигма формування надзавдання режисерського задуму.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 14. Вплив соціокультурних реалій сьогодення на новітні засоби сценічної виразності при створенні пластично-просторової структури вистави

Формування факторів, що впливають на створення креативних варіантів пластично-просторової структури вистави. Ознайомлення з новітніми

світовими напрацюваннями та вироблення власних засобів при формуванні пластично-просторової структури вистави. Динамізація розвитку сценічного дійства у рамках створення композиції вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 15. Роль інноваційного процесу у створенні системи образів у загальних координатах режисерського задуму вистави

Напрацювання новітніх технологій при побудові сценічного видовища. Шляхи реалізації надбань доби високих технологій для сценографічно-образного вирішення вистави. Застосування психологічних прийомів впливу у творчій співпраці зі співаком-актором у контексті сучасних вимог.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 16. Напрацювання режисерських прийомів у стилях модерн та постмодерн

Систематизація напрацьованого світового досвіду виражальних прийомів режисерського мистецтва. Варіативність нових режисерських прийомів в епоху модерного і постмодерного мистецтва. Стилізація, провокація, компіляція та інше як шляхи пошуку модерних та постмодерних режисерських прийомів.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

ІНДЗ 2. Сучасні музикознавчі та театрознавчі досягнення у перетворенні музичного твору на виставу: реферат 2

МОДУЛЬ 3. АЛГОРИТМ СТВОРЕННЯ ОПЕРНОЇ ВИСТАВИ У НОВІЙ ПАРАДИГМАТИЦІ МУЗИЧНОГО ТЕАТРУ

Змістовний модуль 5. Організаційно-постановочний концепт у режисерському втіленні вистави

Тема 17. Організаційний концепт режисерського підходу до втілення вистави — запорука її успішної реалізації та довгого сценічного життя

Розмаїття театральних форм організації випуску вистави, вироблених практикою світового театру. Пошук та відбір найбільш життєздатних форм втілення для успішності майбутньої експлуатації вистави. Залучення допоміжних позатеатральних чинників для забезпечення довгого сценічного життя вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 18. Інтерпретаційний концепт режисерського підходу до втілення вистави в контексті розвитку перспективних напрямків музичного театру

Місце та роль інтерпретаційного концепту у створенні майбутньої вистави. Вплив сучасних життєвих реалій на вибір вектору інтерпретації музичної вистави. Прогнозування нових шляхів розвитку методики інтерпретування сценічного твору.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 19. Утворювальний концепт режисерського підходу до втілення вистави в контексті співпраці постановочної групи, виконавського складу та технічних служб — оптимальне забезпечення художньої цілісності вистави

Утворювальний концепт як основа художньої цілісності вистави. Інноваційні ідеї як складова співпраці режисера з постановочною групою. Новітні підходи до організації співпраці постановочно-виконавчого колективу та технічних служб на сучасному етапі творення вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 20. Маркетингово-презентаційний аспект режисерського підходу до втілення оперної вистави як перспективна тенденція поєднання можливостей музичного театру і шоу-бізнесу

Кросовери як одна з перспективних форм популяризації оперного мистецтва, співаків, інших знакових постатей музичного театру в контексті сучасних маркетингових технологій. Специфіка їх програм: поєднання непоєднуваного — цирку, спорту, оперного та естрадного співу, арт-технологій з елементами ландшафтного і сценічного дизайну тощо. Напрацювання нових маркетингових форм при реалізації сучасного сценічного продукту в контексті демонстраційної, гастрольної, фестивальної діяльності.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Змістовний модуль 6. Техніка управління видовищним синтезом

Тема 21. Координація зусиль постановочної групи, виконавського складу і технічних служб під час прогонних та генеральної репетицій

Форми та методи організаційного процесу на завершальному етапі випуску вистави. Творчий та організаційний контроль випуску вистави згідно з режисерським задумом. Корекція та доопрацювання виявлених недоліків як шлях досягнення художньої цілісності вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 22. Роль та місце режисера в координації управління видовищним синтезом під час здачі вистави

Здача вистави як кульмінаційна точка заключного періоду роботи над виставою. Режисер — гарант та головний організатор злагодженості процесу здачі вистави. Об'єднання колективних зусиль задля встановлення творчо-художнього критерію майбутньої прем'єри.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 23. Технологія управління видовищним синтезом під час прем'єрного показу

Прем'єра як кінцевий етап реалізації режисерського аналізу, задуму та втілення. Професійна компетенція режисера як передумова майбутньої успішності вистави. Контролююча функція режисера в об'єднанні зусиль творчо-постановочного колективу та технічних служб задля успішності прем'єри вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 24. Техніка управління видовищним синтезом під час подальшої репертуарної експлуатації вистави

Глядацька, громадська та театрознавча оцінка як основа для подальшого удосконалення вистави. Організація медійного висвітлення вистави для її популяризації. Гастрольна, фестивальна та конкурсна складові в контексті розширення географії залучення глядача до вистави. Оновлення складу виконавців як запорука тривалого сценічного життя вистави в репертуарі театру.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

ІНДЗ 3. Концепт створення оперної вистави в контексті театральної естетики ХХІ століття: реферат 3

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
інд.		с.р.	
1	2	3	4
МОДУЛЬ 1. СПЕЦИФІКА РЕЖИСЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МУЗИЧНОМУ ТЕАТРИ ХХІ СТОЛІТТЯ			
Змістовний модуль 1. Вплив соціокультурних викликів сьогодення на режисерську практику в музичному театрі			
Тема 1. Транснаціоналізація та самоідентифікація оперного мистецтва: пошуки гармонізації репертуарної політики	12	6	6
Тема 2. Опера як художній твір та мистецький продукт: спроби поєднання естетико-ціннісного та фінансово-економічного аспектів	12	6	6
Тема 3. Функціонування оперного жанру під впливом шоу-бізнесу: оптимізація видовищного та драматургічного аспектів	18	9	9
Тема 4. Модернові трактування оперних творів: межі режисерської сумлінності	18	9	9
Разом за змістовним модулем 1	60	30	30
Змістовний модуль 2. Мобільність режисерської практики в умовах світових глобалізаційно-інтеграційних процесів.			
Тема 5. Режисерський концепт створення оперних вистав у контексті міжнародних мистецьких проєктів	30	15	15
Тема 6. Специфіка режисерських підходів до фестивальних оперних проєктів	30	15	15
Тема 7. Вплив інноваційних мультимедійних технологій на режисерські інтерпретації оперних вистав	30	15	15
Тема 8. Інтегративний характер режисерської діяльності в контексті тяжіння до неосинкретизму сучасних оперних вистав	24	15	9
ІНДЗ 1. Специфіка діяльності режисера музичного театру в умовах соціокультурних реалій сьогодення: реферат 1	6	-	6
Разом за змістовним модулем 2	120	60	60

Усього годин за МОДУЛЕМ 1	180	90	90
МОДУЛЬ 2. ФОРМАТ ДІЯЛЬНОСТІ РЕЖИСЕРА МУЗИЧНОГО ТЕАТРУ СЬОГОДЕННЯ			
Змістовний модуль 3. Діалектична сутність режисерського аналізу як фундамент майбутнього режисерського задуму			
Тема 9. Вплив соціальної потреби суспільства на визначення актуальності майбутньої вистави. Сучасний погляд. Шляхи практичної реалізації	8	4	4
Тема 10. Науковий підхід до режисерського аналізу твору в контексті об'єктивного проникнення та розуміння авторського задуму	8	4	4
Тема 11. Сучасні напрацювання та інструментарій в оволодінні мистецтвом режисерського аналізу драматургії	12	6	6
Тема 12. Режисерський аналіз музичної драматургії як креативний прогноз творчого задуму майбутньої вистави	12	6	6
Разом за змістовним модулем 3	40	20	20
Змістовний модуль 4. Парадигма формування режисерського задуму			
Тема 13. Діалектичне опрацювання драматургії як основа задуму	18	10	8
Тема 14. Вплив соціокультурних реалій сьогодення на новітні засоби сценічної виразності при створенні пластично-просторової структури вистави	18	10	8
Тема 15. Роль інноваційного процесу у створенні системи образів у загальних координатах режисерського задуму вистави	18	10	8
Тема 16. Напрацювання режисерських прийомів у стилях модерн та постмодерн	18	10	8
ІНДЗ 2. Сучасні музикознавчі та театрознавчі досягнення у перетворенні музичного твору на виставу: реферат 2	8	-	8
Разом за змістовним модулем 4	80	40	40
Усього годин за МОДУЛЕМ 2	120	60	60

МОДУЛЬ 3. АЛГОРИТМ СТВОРЕННЯ ОПЕРНОЇ ВИСТАВИ У НОВІЙ ПАРАДИГМАТИЦІ МУЗИЧНОГО ТЕАТРУ			
Змістовний модуль 5. Організаційно-постановочний концепт у режисерському втіленні вистави			
Тема 17. Організаційний концепт режисерського підходу до втілення вистави — запорука її успішної реалізації та довгого сценічного життя	8	4	4
Тема 18. Інтерпретаційний концепт режисерського підходу до втілення вистави в контексті розвитку перспективних напрямків музичного театру	8	4	4
Тема 19. Утворювальний концепт режисерського підходу до втілення вистави в контексті співпраці постановочної групи, виконавського складу та технічних служб — оптимальне забезпечення художньої цілісності вистави	12	6	6
Тема 20. Маркетингово-презентаційний аспект режисерського підходу до втілення оперної вистави як перспективна тенденція поєднання можливостей музичного театру і шоу-бізнесу	12	6	6
Разом за змістовним модулем 5	40	20	20
Змістовний модуль 6. Техніка управління видовищним синтезом			
Тема 21. Координація зусиль постановочної групи, виконавського складу і технічних служб під час прогонних та генеральної репетицій	18	10	8
Тема 22. Роль та місце режисера в координації управління видовищним синтезом під час здачі вистави	18	10	8
Тема 23. Технологія управління видовищним синтезом під час прем'єрного показу	18	10	8
Тема 24. Техніка управління видовищним синтезом під час подальшої репертуарної експлуатації вистави	18	10	8
ІНДЗ 3. Концепт створення оперної вистави в контексті театральної естетики XXI століття: реферат 3	8	-	8
Разом за змістовним модулем 6	80	40	40
Усього годин за МОДУЛЕМ 3	120	60	60
Разом з дисципліни	420	210	210

5. Індивідуальні завдання

2 семестр. ІНДЗ 1. Специфіка діяльності режисера музичного театру в умовах соціокультурних реалій сьогодення: реферат 1.

4 семестр. ІНДЗ 2. Сучасні музикознавчі та театрознавчі досягнення у перетворенні музичного твору на виставу: реферат 2.

6 семестр. ІНДЗ 3. Концепт створення оперної вистави в контексті театральної естетики ХХІ століття: реферат 3.

6. Методи навчання

Аспірантоцентрований, особистісно-орієнтований підхід у викладанні з використання традиційних та інтерактивних методів навчання і самонавчання.

Вербальний: розповідь-пояснення, бесіда, обговорення, навчальна дискусія.

Наочний: перегляд ілюстративних матеріалів (малюнків, графіків, ескізів, макетів, відеоматеріалів тощо).

Аналітичний: аналітичний розбір музично-театральних вистав за означеною тематикою.

Проблемний: визначення і вирішення проблемної ситуації.

Практичний: виконання режисерських завдань, постановка та апробація режисерських епізодів, сцен, картин, репетиційний процес у контексті підготовки вистави.

Експериментальне моделювання: режисерська побудова сценічної дії у контексті окреслених завдань із постановки вистави.

Мистецтвознавчі: жанровий, стилістичний, інтерпретаційний.

7. Методи контролю

Міжсесійний (поточний контроль)

Вербальний: експрес-опитування, контрольне опитування, співбесіда, колоквиум, тематична доповідь.

Наочний: захист ескізів, макету, документації з підготовки та випуску вистави.

Аналітичний: аналіз виконаних індивідуальних науково-дослідних завдань.

Практичний: демонстрація набутих навичок постановника, апробація власного режисерського стилю в контексті здачі окремих частин проєкту.

8. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Екзамен: аналітична, практична, експериментальна частини.

Захист індивідуальних науково-дослідних і творчих завдань, суголосних вимогам творчого мистецького проєкту.

9. Засоби діагностики успішності навчання

Апробація вистави в контексті експериментального моделювання творчим аспірантом.

Тематична доповідь при захисті індивідуальних науково-дослідних і творчих завдань, спрямованих на реалізацію творчого мистецького проекту.

10. Рекомендована література

Базова

1. Акулов Е.А. Оперная музыка и сценическое действие. Москва; Екатеринбург: Кабинетный ученый, 2016. 388с.
2. Александрова Е.И. Режиссер работает с хором. XX век. Москва : Культурная революция, 2013. 200с.
3. Арановский М. Музыкальный текст: структура и свойства. Москва: Композитор, 1999. 342с.
4. Веселовська Г.І. Сучасне театральне мистецтво. Київ: НАККиМ, 2014. 143с.
5. Вислова А.В. Русский театр на сломе эпох. Рубеж XX – XXI веков. Москва: Университетская книга, 2009. 272с. :ил.
6. Гамалей Ю.В. Оперный и балетный спектакль: Связь музыки с постановкой. Санкт-Петербург : Композитор * Санкт-Петербург, 2014. 172с.
7. Искусство режиссуры. XX век/ сост. С.К. Никулин, Л.А. Пачхадзе. Москва: Артист. Режиссер. Театр, 2008. 768с.
8. Кнебель М.О. Школа режиссуры Немировича-Данченко. Москва : РАТИ-ГИТИС, 2015. 221с.
9. Колодуб О. Творчі принципи організації оперної вистави /Олександр Колодуб . Життя, творчість, спогади / авт. -упоряд. І. Колодуб. Київ: Музична Україна, 2006. С. 104 – 112.
10. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ: Либідь 2007. 328с.
11. Кристи Г. Работа Станиславского в оперном театре. Москва: Искусство, 1952. 281с.
12. Курбас Л. Філософія театру / упоряд. М. Лабінський. Київ: Основи, 2001. 917с.
13. Летичевська О.М. Хорове виконавство в оперній виставі: творчість Л.М. Венедиктова: моногр. Київ, 2018. 230с. :іл.
14. Литвин Б. Мастерство режиссера: поиск образности. Психологические предпосылки и реализация. Пермь, 2000. 204с.
15. Михайлова Н.М. Творчість і співтворчість у комунікативній системі режисер – хормейстер – актор // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2010. №2 (7). С. 91-95.
16. Михайлова Н.М. Трансформація рольової функції хору у музичній виставі (на прикладі театральної практики останньої третини ХХ-

- початку ХХІ століть) : автореф. дис... канд. мистецтвознавства. 17.00.03 – музичне мистецтво / Харківський нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. Харків, 201. 12с.
17. Москаленко В.Г. Лекции по музыкальной интерпретации: учеб. пособие. Киев, 2012. 272с.:ил.
 18. Назайкинский Е.В. Стиль и жанр в музыке. Москва: Владос, 2003. 248с.: нот.
 19. Налётова И.Н. Опера как целое: системный поход. Кн. 1. Методология: моногр. Санкт-Петербург, Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 2013. 185с.
 20. Нестьева М.І. Режисер і композитор – одnodумці чи супротивники? // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2012. №3 (16). С. 11 – 16.
 21. Новые формы музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина ХХ века) Москва: Композитор, 2006. Вып. 2. С. 151 – 262.
 22. Новые формы современного музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина ХХ века) Москва: Композитор, 2003. Вып. 1. С. 281 – 348.
 23. Парин А.В. Европейский оперный дневник. Москва: Аграф, 2007. 448с.
 24. Покровский Б. Введение в оперную режиссуру. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2009. 88с.
 25. Покровский Б. Об оперной режиссуре. Москва: ВТО, 1972.
 26. Покровский Б. Путешествие в страну ОПЕРА. Москва: Современник, 2000. 238с.
 27. Покровский Б. Размышления об опере. Москва: Сов. композитор, 1979. 279с.
 28. Покровский Б. Ступени профессии. Москва: ВТО, 1984. 344с.
 29. Покровский Б. Что, для чего и как? Москва: Слово / Slovo, 2002. 312с: 400 ил.
 30. Приходовская Е.А. Оперная драматургия. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2015. 88с.:ил.
 31. Ротбаум Л.Д. Опера и ее сценическое воплощение. Записки режиссера. Москва: Сов. композитор, 1980. 262с.
 32. Сабина М.Д. Взаимодействие музыкального и драматического театров в ХХ веке: моногр. Москва: Композитор, 2003. 327с.
 33. Санникова Л.И. Художественный образ в сценографии. 2-е изд., испр. и доп. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2016. 144с.: ил.
 34. Станиславский – реформатор оперного искусства: материалы и документы / сост. Г. Кристи, О. Соболевская; Ю. Калашников. Москва: Музыка, 1983. 384 с.
 35. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: Історія і сучасність: моногр. Київ: Музична Україна, 2002. 736с.:ил.
 36. Станішевський Ю.О. Національна опера України. 2001-2011: моногр. Київ: Музична Україна, 2012. 304с.

37. Станішевський Ю.О. Режисура в сучасному українському музичному театрі: моногр. Київ: Наукова думка, 1982. 278с.
38. Степурко В.І. Аналіз музичних творів: навч. посібник. Київ: НАКККІМ, 2020. 140с.
39. Черкашина-Губаренко М. Оперний театр у мінливому часопросторі: моногр. Харків, Акта, 2015. 380с.
40. Черкашина-Губаренко М.Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття перша)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №2 (3). С. 58- 78.
41. Черкашина-Губаренко М.Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття друга)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №4 (5). С. 142- 153.
42. Ярустовский Б.М. Очерки по драматургии оперы XX века. В 2-х кн. Кн. 1. Москва: Музыка, 1971. 357с.
43. Ярустовский Б.М. Очерки по драматургии оперы XX века. В 2-х кн. Кн. 2. Москва: Музыка, 1978. 261с.:ил.

Допоміжна

44. Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020р./Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського; ред.-упоряд. О. В. Касьянова. Київ, 2020. 256 с.
45. Баева А.А. Оперная драматургия конца XX века/ Баева А.А, Русская опера второй половины XX века. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2012. С.107-132.
46. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.1 (А-Л). Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 240с.: іл.
47. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.2 (М-Я). Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 256с.: іл.
48. Бояджиев Г. От Софокла до Брехта за сорок театральних вечеров. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2009. 420с.
49. Вильсон Г. Психология артистической деятельности: Таланты и поклонники / пер.с англ. А.И. Блейз. Москва: Когито-Центр, 2001. 384с.
50. Гозенпуд А. Оперный словарь. 2-е изд. перераб. и доп. Санкт-Петербург; Композитор * Санкт-Петербург, 2004. 632. :ил.
51. Гончаренко С.С. О поэтике оперы. Новосибирск : Новосибирск. гос. консерватория (академия) имени М.И. Глинки, 2010. 260с.:цв.вкл.
52. Касьянова О.В. Особливості інтерпретації танцю в сучасній оперній виставі // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського : наук. журнал. Київ, 2011. № 2 (11). С. 118-122.
53. Кох И.Э. Основы сценического движения. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2013. 512с. :ил.
54. Кузнецов М. Мысль и слово в творчестве оперного актера. Москва: Музыка, 2004. 320с.

55. Ливнев Д.Г. Сценическое перевоплощение (создание актерского образа). Москва: РАТИ-ГИТИС, 2012. 262с.
56. Мерлин Б. Актерское мастерство. Теория и практика /пер. с англ. Харьков: Гуманитарный центр, 2017. 256с.
57. Немеровский А.Б. Пластическая выразительность актера. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2010. 256с.
58. Опера. 123 либретто / авт.-сост. Е.А. Смирнова. Санкт-Петербург: Композитор * Санкт-Петербург, 2008. 288с.: [40] л. портр.
59. Оперные либретто. Краткое изложение содержания опер. Москва: Музыка, 2010. 376с.
60. Паві П. Словник театру / наук. ред. О. Клековкін. Львів, 2006.
61. Павлюк Г.Ф. Оперы классического наследия. Ростов на Дону: Феникс, 2002. 320с.
62. Рутберг И.Г. Движение и образ. Москва: Сов. Россия, 1981. 160с.
63. Тышлер Д.А., Мовшович А.Д. Сценическое фехтование. Техника ведения боев, пластика движений и батальная режиссура. Москва: Академический Проект; Культура, 2011. 239с.: цв. ил.
64. Хазанов А.Б. Заметки оперного хормейстера/ ред. - сост. Н.П. Королева, Н.Г. Шантырь, Москва: Московская консерватория, 2015. 148с. : нот., ил.
65. Цодоков Е. Опера. Энциклопедический словарь. Москва: Композитор, 1999. 592с.
66. Юдова-Романова К.В. Технічні засоби оформлення сценічного простору. Київ: КНУКіМ, 2017. 314с.: іл.

11. Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси з історії опери, театрального виконавства, новини сучасного театального світу

1. <https://moderato.in.ua/>
2. <https://www.operabase.com/en>
3. <http://www.operanews.com/>

Відео, аудіо, ілюстративні матеріали, електронні бібліографічні ресурси

4. <http://intoclassics.net/>

Публікації сучасних українських музикознавців, театрознавців, критиків та ін.

5. <http://mi-re.do.am/index/0-2>